

1.2 Senzitivní období ve vývoji

Senzitivní období – období, která jsou optimální pro určitý druh vývojového procesu. Jestliže není určitého typu chování dosaženo během tohoto citlivého období, nemusí se již později vyvinout do svého plného potenciálu

V procesu vývoje se objevují tzv. **senzitivní (kritická) období**, která jsou **nejvhodnější k rozvoji určitých psychických vlastností** či **k nějaké důležité vývojové změně**. Je to například období citlivé pro utváření úzkého připoutání k rodičům, především k matce, v prvním roce života, období osamostatňování v batolecím věku, ale i později v pubertě, fáze rozvoje logických operací na počátku školního věku apod.

Pro vývoj nějaké vlastnosti, to znamená pro efektivní učení, je nezbytný určitý stupeň zralosti. Avšak přestože je program zrání dán geneticky, mohou mít podněty z vnějšího prostředí stimulační či tlumivý vliv. Určité zkušenosti mohou být podmínkou možnosti dalšího rozvoje, který souvisí s oběma složkami: zráním i učením.

Předškolní období je mimořádně významné pro rozvoj intelektu a osvojení si jazyka. Děti na které nebylo z různých důvodů dostatečně mluveno do 6 nebo 7 let věku, mohou v této oblasti selhat docela.

Senzitivní období je termín pocházející z biologie. Označuje období, kdy je organismus vysoce přístupný vlivu podnětů k rozvinutí určité funkce; pokud v tomto období příslušné podněty nepůsobí, příslušná funkce se nerozvine. Tytéž podněty v jiných obdobích mají slabší až nulový efekt. Výsledky výzkumů nasvědčují tomu, že v psychickém vývoji neplatí princip senzitivních období zcela úplně. Spíše jde o to, že některé období je příznivější pro stimulování určité funkce než jiná období, ale i v jiných obdobích lze příslušnou funkci rozvinout. Každé období v lidském vývoji je pravděpodobně senzitivní pro některé aspekty osobnosti – přibližně pro ty, které se uvádějí v koncepcích stádií jako příznačné charakteristiky toho kterého stadia.

2 Vývoj základních schopností a dovedností

➤ PSYCHOMOTORICKÝ VÝVOJ :

Změny v této oblasti bychom mohly označit jako stálé zdokonalování, zlepšování pohybové koordinace, hbitosti a elegance pohybů. Třileté dítě již zakončilo důležitou etapu vývoje, v níž se naučilo chodit a pohybovat se už plně po způsobu dospělých. Po třetím roce života zasahuje do řízení pohybů stále více mozková kůra. Dítě si osvojí mnohem náročnější pohyby, které vyžadují soustředěnou pozornost, vysoký stupeň koordinace rozličných drobnějších pohybů jednotlivých svalů a svalových skupin. Proto se v této etapě **rozvíjí**